N°. 107. **1861.**

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Donderdag **5 September.**

Kleeuwens en Zoon, Goes, Boekhandel

Deze courant verschijnt des dingsdags, donderdags en zaturdags.
Binnen deze gemeente en Vlissingen geschiedt de uitgave den avond te voren ten 8 ure.
De abonnementsprijs per drie maanden is ƒ3, franco per post ƒ3,40.
De inzending van advertentien kan geschieden tot tien ure des morgens.

UITGEVERS:
DE GEBROEDERS ABRAHAMS.

De prijs van gewone advertentien is 22 cent per regel; van huwelijks-, geboorte- en doodbekendmakingen enz. van één tot zes regels ƒ1,50, voor elken regel daarboven 22 cent; met 35 cent zegelregt voor elke plaatsing. De betaling geschiedt kontant. Buitengewoon groote letters worden berekend naar de plaats die zij innemen.

Editie van woensdag avond 8 ure.

Aankondigingen

VAN HET RIJK, PROVINCIALE EN GEMEENTEBESTUREN.

PUBLICATIE.

De burgemeester en wethouders van Vlissingen;

Gezien de aanschrijving van den heer majoor eerstaanwezenden ingenieur te Vlissingen, van den 12 augustus jl., no. 49,

Maken bekend:

dat uit hoofde van eenige noodzakelijke herstellingen aan de bruggen buiten de Rammekens- en Duinpoorten dezer gemeente, de gemeenschap over die bruggen achtervolgens twee en vier dagen zal worden gestremd, te weten: buiten de Rammekenspoort gedurende den 11 en 12 september aanstaande en buiten de Duinpoort gedurende den 16, 17, 18 en 19 dier zelfde maand.

En opdat niemand hiervan onkundig zij, zal deze worden afgekondigd en aangeplakt ter plaatse waar zulks gebruikelijk is.

Vlissingen den 13 augustus 1861.

De burgemeester en wethouders van Vlissingen,
J. W. CALLENFELS.
De secretaris,
P. FORBES WELS.

BEKENDMAKING.

Burgemeester en wethouders van Veere, ontvangen hebbende een verzoek van H. C. van Abshoven, wonende te Vlissingen, om op het terrein, gelegen aan de noordzijde der haven, kadastraal bekend in sectie A no. 580, een rookerij van haring te mogen oprigten, brengen zulks naar aanleiding van het koninklijk besluit van 31 januarij 1824 (staatsblad no. 19) ter kennis van de ingezetenen, om in geval iemand zoude vermeenen zich daartegen te moeten verzetten, alsdan zijne redenen van bezwaar binnen acht dagen na dagteekening dezes bij het gemeentebestuur schriftelijk in te dienen.

Veere, den 3 september 1861.

Burgemeester en wethouders voornoemd,
SNIJDER, burgemeester.
J. P. VAN DEN HEUVEL, secretaris.

Binnenlandsche tijdingen.

Middelburg 4 september.

Blijkens achterstaand verslag van de gisteren gehoudene zitting van den gemeenteraad, is tot gemeente-geneesheer benoemd de heer S. Memeling, med. doctor te Maartensdijk (prov. Utrecht). Hierdoor is vervuld de vacature, ontstaan door het vertrek van den heer S. Sr. Coronel en voortdurende door het bedanken van den benoemden heer H. L. Braam, med. doctor te Rossum.

Verder is, onder nadere goedkeuring van gedeputeerde staten dezer provincie, besloten de lokalen, gebezigd voor de zittingen enz. van de arrondissements regtbank en het kantongeregt, te verhuren aan het rijk voor eene som van f 800 voor het loopende jaar en f 1000 's jaars voor volgende jaren.

Wij vernemen dat op den 17 dezer, voor den hoogen raad der Nederlanden, zal behandeld worden het beroep in cassatie, ingesteld door Adriaan Polderman tegen het arrest van het provinciaal geregtshof in Zeeland, van den 30 julij jl., waarbij hij is ter dood veroordeeld wegens moedwilligen doodslag met voorbedachten rade op zijne huisvrouw.

Bij de kamer van koophandel en fabrieken alhier is ontvangen en ligt voor belanghebbenden ter inzage een verslag van den staat en de uitkomsten der britsche visscherijen gedurende 1860.

Herhaaldelijk maakten wij vroeger melding van eene belangrijke vordering van de koloniale bank van Engeland tegen jhr. W. R. Boddaert, handelende onder de firma Boddaert & comp., in betrekking als zich gekwalificeerd hebbende te zijn directeur eener negotiatie ten behoeve van diverse planters in Rio Essequebo en Demerary, opgerigt te Middelburg in 1766 en 1772.

In het nommer dezer courant van 24 maart 1860 deelden wij het vonnis mede van de arrondissements regtbank alhier, waarbij de eischeres niet ontvankelijk in hare vordering is verklaard, nadat te voren in verschillende instantien was verworpen eene door den gedaagde opgeworpene exceptie van non-kwalificatie. Van gemeld vonnis heeft de eischeres zich voorzien in hooger beroep bij het provinciaal geregtshof in Zeeland, en hangende dat beroep heeft de appellante den incidenteelen eisch ingesteld, dat de geïntimeerde zal worden verhoord op vraagpunten.

Namens den geintimeerde heeft men zich daartegen niet verzet, doch met het oog op art. 238 wetboek van burgerlijke regtsvordering aangedrongen op een naauwkeurig onderzoek door den regter of de vraagpunten tot het geschil betrekkelijk zijn.

De heer mr. P. J. G. van Diggelen, advocaat alhier, heeft alsnu, als advocaat van de appellante, ter teregtzitting van het provinciaal geregtshof in Zeeland op gisteren, de gestelde vraagpunten toegelicht. Zij zijn de volgende:

Of de geïntimeerde niet moet bekennen: 1. dat hij zelf reeds ten jare 1848 heeft verklaard dat de betrekkingen van zoogenaamde commissarissen der negotiatie waarvan hij zich directeur heeft gekwalificeerd, waren vervallen?

2. Dat hij na de beweerde nederlegging van en zijn ontslag uit de betrekking van directeur, aan den agendaris W. Onder de Wijngaart Canzius te Georgestown orders gaf; met andere woorden, dat hij zich ook daarna als directeur bleef gedragen?

3. Niettegenstaande die nederlegging der betrekking van directeur, aan den agendaris te hebben geschreven dat hij de belangen der bekende negotiatie bleef waarnemen?

4. Na dien tijd van den agendaris waarden te hebben genoten en geind?

5. Of de geintimeerde weet op te geven wat zijn: *a.* geinteresseerden, *b.* aandeelhouders *c.* obligatiehouders, achter welke hij zich tracht te verschuilen?

6. Of de geintimeerde niet moet erkennen dat in de vergaderingen van zoogenaamde geinteresseerden, waarin besluiten werden genomen waarop geintimeerde zich wil beroepen, steeds eenige personen tegenwoordig waren, door hem aangezocht of gelast, die volstrekt niet het minste belang bij de zaak hadden?

7. Of de geïntimeerde eindelijk niet even eens moet erkennen dat nimmer door hem eenige daad is gepleegd of kennisgeving is gedaan, waaruit derden zouden hebben moeten opmaken dat zij, met hem handelende, in resultaat bedrogen zouden uitkomen en op niemand verhaal hebben?

Al deze vraagpunten werden door den pleiter in het breede toegelicht, als ter zake dienende, waarna door den heer P. Rekker, als procureur van den geïntimeerde, regt op de stukken werd gevraagd.

Het hof bepaalde daarop de uitspraak op heden over vijf weken, zijnde den 8 october.

Wij vernemen dat het gemeentebestuur van Nieuw- en St. Joosland, sedert geruimen tijd dringende behoefte gevoeld hebbende aan een terrein voor eene nieuwe begraafplaats, dezer dagen verheugd werd door het aanbod van een gemet gronds, door een grondeigenaar voor dat doel ten geschenke af te staan op de eenige voorwaarde dat te zijnen behoeve een klein gedeelte als familiegraf worde afgezonderd.

In de gisteren gehoudene zitting van den gemeenteraad te Vlissingen is herbenoemd tot wethouder de heer H. P. Winkelman.

---

* Uit Vlissingen schrijft men ons gisteren:

Heden voormiddag is bij het opzetten van een schrank voor het magazijn der artillerie, de beugel van het derde been gebroken, en deze dien ten gevolge achterover gevallen, met het ongelukkig gevolg dat twee van de daaraan werkzame artilleristen zwaar zijn gewond, terwijl een derde door zich in het water te laten vallen, waarschijnlijk aan grooter gevaar ontsnapt is.

Uit Westkapelle meldt men ons van gisteren.

Op den 2 dezer is alhier in zee drijvende gevonden het lijk van een onbekend manspersoon, lang ongeveer 1.8 el, en reeds in gevorderden staat van ontbinding verkeerende. Aan dat lijk bevonden zich een blaauw flanellen hemd, een stuk van een blaauw gestreept boezeroen, een gelapten, naar het schijnt katoenen broek, een riem om het lijf, blaauwe sokken en lage schoenen. Het is op de burgerlijke begraafplaats ter aarde besteld.

---

* Te Zierikzee zijn tot wethouders herkozen de heeren mr. C. J. Fokker en jhr. J. L. de Jonge.

Aan het Nieuws- en advertentieblad van Zeeuwsch-Vlaanderen wordt uit Neuzen geschreven:

Ten gevolge eener door de belgische regering verleende voorloopige concessie, tot aanleg eener spoorweglijn van Mechelen tot St. Nicolaas, is door eene commissie van leden uit den gemeenteraad, de provinciale staten uit dit district, alsmede van heeren burgemeesters der daarbij belanghebbende gemeenten, op den 26 augustus ll. te Hulst eene vergadering gehouden, ten einde de belangen van dit gewest, ten opzigte van den voorgenomen aanleg van eenen spoorweg, te behartigen. In die bijeenkomst is besloten ondersteuning te verleenen, ten einde de daarstelling te erlangen eener spoorweg-verbinding, uitgaande van Neuzen, langs Axel en Hulst, naar Belgie.

Mogt de zaak, waarvoor de gezegde commissie zoo bijzonder van hare belangstelling blijken deed, verwezenlijkt worden, zal er voorzeker weder veel zijn toegebragt tot vermeerdering van welvaart in dit gedeelte van Zeeuwsch-Vlaanderen.

Z. M. de koning is zondag namiddag van het Loo in de residentie terug gekeerd.

Z. K. H. de prins van Oranje heeft aan den staftrompetter bij het 5de regement dragonders een fraai gouden horlogie met ketting vereerd, uit erkentelijkheid voor een den prins opgedragen muziekstuk; voorts een gouden horlogie aan den wachtmeester Rijke, die als vasten ordonnans bij Z. K. H. dienst deed, en een zilveren aan den trompetter Boers, voor zijne bij de manoeuvres in het kamp bewezene diensten.

Men leest in het Dagblad van Zuid-Holland en 's Gravenhage:

Z. emin. de kardinaal Wiseman is alhier aangekomen en heeft zijn intrek genomen bij den internuntius mgr. Vecchiotti, die, na eene korte afwezigheid, in de residentie is terug gekeerd.

De russische prins Galitzin heeft ll. zondag al het merkwaardige in de residentie bezigtigd en ook een bezoek te Scheveningen gebragt. Maandag morgen heeft de prins de residentie verlaten en zich naar Londen begeven.

Blijkens berigt van den nederlandschen consul-generaal te Alexandrie is het bureau der paspoorten aldaar opgeheven, zoo dat bij aankomst in Egypte voortaan den reizigers door de plaatselijke autoriteit geen paspoort zal gevraagd worden.

Men verneemt dat de heer Portaels door Z. M. den koning der Nederlanden benoemd is tot officier der orde van de Eikenkroon, ten blijke van diens tevredenheid over het door genoemden schilder vervaardigde portret van H. M. de koningin.

Naar wij met leedwezen vernemen, is alhier het berigt ontvangen, dat op eene der badplaatsen in Duitschland is overleden de heer J. L. Schneitter, ingenieur van den waterstaat, die toegevoegd was aan de commissie voor de werkzaamheden tot voorbereiding en uitvoering van den aanleg van spoorwegen, en die onder de leiding dier commissie werkzaam was.

(*Algemeen handelsblad.*)

Volgens het Algemeen handelsblad hebben voor het vergelijkend examen als surnumerairen bij de directien der belastingen, welk examen deze week aan het ministerie voor financien te 's Gravenhage wordt gehouden, zich slechts een 24tal kandidaten aangemeld, terwijl er nagenoeg 2/3 van dat aantal als surnumerairs zullen kunnen geplaatst worden, waarom het vooruitzigt deze keer als bijzonder gunstig moet worden beschouwd.

Adelaide Ristori bevindt zich thans te Dieppe in Frankrijk, alwaar zij dezer dagen bij hare voorstellingen mede zeer grooten lof inoogstte. Eerlang denkt zij zich naar Parijs te begeven, om het toezigt te houden over eene woning welke zij zal doen bouwen op den nieuw ingewijden boulevard Malesherbes. Den daarvoor benoodigden grond schijnt zij reeds van den heer Pereire gekocht te hebben tegen den prijs van 400 francs per vierkante nederlandsche el.

Als eene niet onaardige proeve van de weinig sentimentele wijze, waarop in Frankrijks hoofdstad, vooral onder de hoogere standen, echtverbindtenissen tot stand worden gebragt, deelen wij uit den „Charivari" van 31 augustus jl. de volgende aankondiging mede. Mogt iemand aarzelen haar als ernstig gemeend te beschouwen, zoo herinneren wij hem dat in Parijs de meest geachte personen, geneesheeren, priesters, predikanten, benevens hunne meer gewigtige bezigheden, de taak vervullen, welke wij, in onze gelukkige eenvoudigheid nog steeds als die van koppelaar beschouwen, en zich met het zoeken van een echtgenoot belasten voor ieder van hunne

vrienden of vriendinnen die zich met dat doel bij hen aanmeldt.

„De heer Protin, advokaat in huwelijkszaken, 38 bis rue Vivienne. Echtverbindtenissen. Acht jaren van buitengewonen voorspoed in huwelijksonderhandelingen hebben bewerkt, dat de heer Protin met verscheidene familien van den allereersten rang in betrekking staat. Wanneer eene moeder zich tot hem wendt, kan zij verzekerd zijn binnen korten tijd voor hare dochter eenen echtgenoot te vinden, die alle maatschappelijke en geldelijke voordeelen in zich vereenigt, waarop gene billijkerwijze aanspraak kan maken. Men rekene gerustelijk op de grootst mogelijke bescheidenheid en op eene naauwgezette eerbiediging van de wetten der zedelijkheid. Personen van een middelmatig fortuin worden afgewezen. Slechts zij, die zich op een onberispelijk gedrag kunnen beroemen, worden als helpers aangenomen."

Waar de huwelijksband op zulk een voet geknoopt wordt, daar kan natuurlijk geene ware liefde, geen huisselijk leven bestaan. Men verwondere zich dus niet, dat men in Parijs bijna geen sporen vindt van dien grooten schat, welken Engeland en Nederland bezitten: familieleven, huisselijk geluk! Mogen wij hem nimmer verspelen, maar steeds bedenken dat, waar het familieleven verdwijnt, noodzakelijk de maatschappij op den rand van den afgrond staat.

Benoemingen en besluiten.

BELASTINGEN. Benoemd tot ontvangers: der directe belastingen en accijnsen te Borne, de heer B. A. Brinkhuis, surnumerair; der in- en uitgaande regten aan de Wezelsche barrière (Limburg), de heer A. von Geusau, thans ontvanger der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Koewacht; der directe belastingen, in- en uitgaande regten en accijnsen te Koewacht (Zeeland), de heer J. L. Huygens, surnumerair.

RIDDERORDEN. Vergund aan Zr. Ms. adjudant in buitengewone dienst, den schout bij nacht H. Wipff, directeur en kommandant der marine te Vlissingen, en aan den luitenant ter zee van de 1ste klasse N. M. J. Kroef, adjudant van gemelden directeur en kommandant, tot het aannemen en dragen der *versierselen, de eerste van ridder der* 1e klasse en de tweede van ridder der 3de klasse van de orde van Nischan Iftihar, hun geschonken door zijne hoogheid den bey van Tunis.

Verkoopingen en aanbestedingen.

Den 2 dezer zijn te Vlissingen ten verkoop aangeboden de navolgende huizen en erven: I. Een huis en erve in de Nieuwstraat, wijk H no. 128, verkocht voor f 1625. II. Een dito, wijk H no. 145, verkocht voor f 1158.

Thermometerstand.

2 sept. 's av. 11 u. 62 gr.
3 „ 's morg. 7 u. 62 „ 's midd. 1 u. 70 „ 's av. 11 u. 62 gr.
4 „ 's morg. 7 u. 63 „ 's midd. 1 u. 68 gr.

Staten generaal.

VEREENIGDE ZITTING DER BEIDE KAMERS.

Dingsdag 3 september.

De gewone vergadering der staten generaal is heden op de gebruikelijke plegtige wijze door den minister van binnenlandsche zaken, als daartoe door Z. M. den koning gemagtigd, gesloten met de navolgende toespraak:

Mijne heeren!

Het heeft den koning behaagd, mij te magtigen de tegenwoordige zitting der staten generaal *te sluiten.*

Niettegenstaande eene langdurige tusschenpozing, door bijzondere omstandigheden veroorzaakt, mogen wij ons verheugen dat deze zitting niet onvruchtbaar is geweest en dat door het gemeen overleg tusschen regering en vertegenwoordiging belangrijke wetten hebben kunnen worden in het leven geroepen.

Nevens de wetten, waarbij 's rijks uitgaven en inkomsten na een naauwgezet onderzoek zijn vastgesteld, waarbij op den weg van schulddelging eene nieuwe, niet onbelangrijke schrede is gedaan; waarbij de middelen zijn beraamd om ook aan ons land de voordeelen te verzekeren, die het verkeer van landverhuizers kunnen verschaffen, bekleedt de regeling van twee hoogst gewigtige onderwerpen eene voorname plaats in den wetgevenden arbeid van het afgeloopen zittingjaar.

Door de vaststelling eener nieuwe regterlijke inrigting is, na vroeger mislukte pogingen, aan het gebod der grondwet voldaan, en tevens de weg gebaand tot meerdere verbetering van het regtswezen. De wet op de nationale militie, waaraan gij na eene grondige overweging uwe goedkeuring hebt geschonken, terwijl zij mede aan grondwettelijke eischen voldoet, zal tevens aan vele sinds lang gevoelde bezwaren te gemoet komen.

Mogen al andere belangrijke wetsvoorstellen, en daaronder voornamelijk de voordragt, reeds voor de openbare beraadslaging rijp, tot regeling der zamenstelling en bevoegdheid van den raad van state onafgedaan zijn gebleven, de tijd en zorg daaraan besteed, zullen voor de behandeling in de volgende zitting niet verloren zijn, en, naar de regering vertrouwt, eene spoedige afdoening bevorderen.

In naam des konings verklaar ik de tegenwoordige zitting der staten generaal te zijn gesloten.

Gemeenteraad van Middelburg.

Zitting van 3 september.

Voorzitter de heer de Jonge.

Afwezig de heeren Bijleveld van Serooskerke, buiten de gemeente, en van Uije, ongesteld; terwijl de heer Damme later binnen komt.

Na de opening der zitting worden de nieuw benoemde raadsleden (de heeren Lambrechtsen van Ritthem, Rekker, Caland, Fokker en Sifflé) door den waarnemenden secretaris binnen geleid, waarna zij in handen des voorzitters de bij art. 83 der grondwet en art. 39 der gemeentewet gevorderde eeden of verklaringen afleggen.

De voorzitter wenscht de benoemden daarop, namens den raad, geluk met het blijk van vertrouwen hun door hunne benoeming geschonken, terwijl hij verder zijne hoop uitdrukt dat zij nog vele jaren in het belang der gemeente mogen werkzaam blijven.

Voor kennisgeving worden aangenomen de mededeelingen des voorzitters: *a.* dat is ingekomen schriftelijk berigt der boven genoemde afwezige leden, en *b.* dat volgens art. 9 van het reglement van orde, bij afwezigheid van den secretaris, diens werkzaamheden tijdelijk worden waargenomen door den hoofdcommies ter gemeente secretarie.

Hierop worden de notulen der vorige zitting na voorlezing gearresteerd, terwijl inmiddels de heer Damme ter vergadering komt.

De voorzitter berigt voorts dat van gedeputeerde staten dezer provincie is ingekomen de goedkeurende beschikking op het door den raad in de zitting van 7 augustus jl. genomen besluit tot regeling der jaarwedde van den hoofdonderwijzer aan de openbare school voor gewoon en meer uitgebreid lager onderwijs voor jongens (zie het nommer dezer courant van 10 augustus). Deze mededeeling wordt voor kennisgeving aangenomen.

Namens burgemeester en wethouders wordt een rapport uitgebragt omtrent de regeling van den verhuur aan het rijk der lokalen, bestemd voor de zittingen enz. van de arrondissements regtbank en het kantongeregt, op het raadhuis. Uit het in dat rapport gegeven overzigt blijkt dat burgemeester en wethouders aan den minister van justitie het voorstel hebben gedaan om de huur der genoemde lokalen te bepalen op f 1000 's jaars, waarop door dien minister in antwoord is berigt dat die som te hoog genomen was, maar dat hij eene huurwaarde van f 800 billijk oordeelde. Daarna hebben burgemeester en wethouders zich weder tot den minister gewend, met volharding bij het eerste voorstel, doch onder aanbod om een lokaal meer af te staan. Inmiddels is de wet op de regterlijke organisatie tot stand gekomen, en daarop hebben burgemeester en wethouders zich bij een schrijven dd. 12 augustus jl. nogmaals tot den minister gerigt met het voorstel om voor *het loopende jaar f 800 en voor volgende jaren* f 1000 's jaars te betalen. Het op dit schrijven ingekomen antwoord des ministers houdt in dat, hoewel f 1000 hem vrij hoog voorkomt, hij berust in de gemaakte schikkingen. Hij stelt voor, deze aan de goedkeuring van den raad te onderwerpen, de huur te voldoen op namens de gemeente geteekende declaratien in duplo en alle besluiten dien aangaande op te zenden.

Bij de conclusie van hun rapport stellen burgemeester en wethouders voor:

a. de lokalen bestemd voor de zittingen van de arrondissements regtbank en het kantongeregt op het raadhuis, alsmede dat in den beneden gang, thans bij den concierge in gebruik, aan het rijk te verhuren voor eene som van f 800 voor het eerste jaar en f 1000 's jaars voor volgende jaren, en

b. afschrift van het alzoo te nemen besluit aan gedeputeerde staten der provincie op te zenden, ten einde na goedkeuring tot vaststelling van een contract met den minister van justitie over te gaan.

De in dezen geest opgemaakte concept-resolutie wordt voorgelezen en goedgekeurd.

Vervolgens doet de voorzitter voorlezen een brief van de heeren Robbé & co., concessionarissen der gasverlichting in antwoord op het namens den raad ontvangen schrijven, waarbij zij worden uitgenoodigd om mede te werken tot de benoeming van de bij art. 16 van het contract bedoelde experts. Bij dien brief betreuren concessionarissen het dat er weder eene schrede verder is gegaan op den weg van onaangenaamheden, en zij rekenen zich verpligt om eerst nog eene poging bij den raad te moeten aanwenden om door eene billijke schikking voor goed een einde te maken aan de bestaande moeijelijkheden. Reeds vroeger hebben zij zulks bij een schrijven aan burgemeester en wethouders van den 10 april jl. getracht, doch toen is hun schrijven onbeantwoord gebleven.

Zij wenden zich daarom nu regtstreeks tot den raad met de ernstige vraag: op welke wijze kan het best voldaan worden aan het verlangen van eene betere straatverlichting dan de tegenwoordige? Zij betwijfelen of zulks wel langs den weg *van regten zou zijn, en zij gelooven dat het contract* hun een tal van verdedigingsmiddelen aan de hand geeft, in verband tot latere feiten, waarop zij bij hun adres van 7 januarij jl. hebben gewezen.

Aannemende dat er deskundigen benoemd worden en dat in 12 maanden tijds het gas meer dan vier malen wordt afgekeurd, waarvan eene ontbinding van het contract het gevolg zou wezen, hoe zal dan de positie der gemeente zijn? Zij zal òf gebruik maken van hare bij art. 5 toegekende bevoegdheid om al de losse en vaste goederen tot de gas exploitatie behoorende over te nemen tegen taxatie, òf zelve eene nieuwe gasfabriek daarstellen, òf wel met anderen eene nieuwe overeenkomst aangaan. Wat de twee laatste punten aangaat, zou de gemeente, of anders een nieuwe aannemer, met adressanten in concurrentie moeten treden opzigtens de bediening van particulieren, want bij het nu loopende contract is aan adressanten de verpligting niet opgelegd om bij expiratie of ontbinding van het contract tusschentijds de gaspijpen op te breken.

Daar hiervan eene verhooging van de kosten der straatverlichting het gevolg zou wezen, zou de overname der fabriek waarschijnlijk alsdan het beste worden gekeurd.

Zij nemen op grond van een en ander de vrijheid aan den raad in overweging te geven;

1. op nader vast te stellen voorwaarden de fabriek voor de gemeente over te nemen, terwijl zij zich bereid verklaren *a.* met cijfers te staven dat de exploitatie eener gasfabriek voor rekening der gemeente goede financiële resultaten zal opleveren, en *b.* een belangrijk gedeelte der koopsom tegen eene billijke rente op de zaak gevestigd te houden.

2. Zoo dit voorstel niet mogt worden goedgekeurd, wenschen zij door eene niet onbelangrijke uitbreiding der fabriek, *verbetering in de straatverlichting aan te brengen,* hetgeen eene vergrooting van hun dood kapitaal zou ten gevolge hebben. De bezwaren daaraan verbonden willen zij zich getroosten, wanneer zij zekerheid erlangen van eene verlenging van het contract, daar reeds ⅔ gedeelten van den daarin bepaalden tijd zijn verloopen. Zij zouden echter de voorkeur geven aan eene minnelijke ontbinding van het tegenwoordige en het sluiten van een nieuw contract voor minstens 25 jaren op nader te regelen voorwaarden.

Ten slotte drukken adressanten hunne hoop uit dat de raad tot eene minnelijke regeling der zaak moge gezind zijn.

De voorzitter zegt dat burgemeester en wethouders vreezen voor tijdverlies. Hij stelt daarom voor den brief te stellen in handen der commissie ad hoc, en verder den vorigen brief, waarbij zij tot de benoeming van experts worden uitgenoodigd te herhalen.

Volgens den heer van Diggelen is der firma Robbé en co. genoeg tijd gelaten, en hij zou aan de sommatie tot benoeming van deskundigen gevolg willen zien geven.

Door den heer van Deinse wordt voorgesteld om aan de concessionarissen tot den 9 dezer tijd te geven tot de benoeming van meer genoemde experts, onder bedreiging dat anders zal worden voortgegaan op den weg van regten.

De heer Sifflé merkt op dat het alleen de geringe kosten van sommatie kan uitmaken en hij daarom er ook mede zou doorgaan.

Het komt den heer van Diggelen voor dat er iets kinderachtigs gelegen is in eene herhaalde bedreiging en dat zulks eene verkeerde houding aan den raad geeft; hij vermeent dat zoo het den concessionarissen ernst is met hunne bedoelingen, zij zulks moeten doen blijken.

Alsnu wordt met 9 tegen 6 stemmen besloten gevolg te geven aan het vroeger door den raad genomen besluit om, na vergeefsche minnelijke uitnoodiging, de firma Robbé & co. bij deurwaarders exploit te sommeren tot het benoemen van experts. Tegen hebben gestemd de heeren Snouck Hurgronje, Verbrugge, van Deinse, Fokker, Damme en van Visvliet.

De voorzitter legt ter vernietiging aan den raad over 21 stuks obligatien van gevestigde schuld lastens deze gemeente tot een nominaal bedrag van f 11,700, welke zijn aangekocht voor het op de gemeentebegrooting uitgetrokken bedrag van f 1200.

Aan de orde is de benoeming *a.* van een ambtenaar voor den burgerlijke stand, in plaats van den heer Bijleveld van Serooskerke, *b.* van de vaste commissien uit den raad, en *c.* van een gemeente geneesheer, in plaats van den heer S. Sr. Coronel, naar elders vertrokken.

Alvorens daartoe over te gaan wordt de openbare zitting op verzoek van den heer Damme, voor eenige oogenblikken geschorst.

Bij de heropening hebben de verschillende *benoemingen* plaats, terwijl de heeren Lambrechtsen van Ritthem en van Visvliet met den voorzitter en secretaris het stembureau uitmaken.

Bij eene eerste stemming worden achtereen volgens herkozen:

Tot ambtenaar van den burgerlijken stand de heer Bijleveld van Serooskerke.

Tot leden van de commissie tot het ontwerpen van verordeningen, tegen wier overtreding straf is bedreigd, waarbij de burgemeester als voorzitter fungeert, de heeren Verbrugge, Rekker, van Diggelen en Damme.

De heer van de Graft verlaat inmiddels de vergadering.

Als leden van de commissie van financien de heeren Bijleveld van Serooskerke, als voorzitter, Sifflé, Lantsheer, van Deinse en van Visvliet.

Als leden der commissie van fabricage de heeren Bijleveld van Serooskerke, als voorzitter, van Uije, Snijder, Caland en Lambrechtsen van Ritthem.

De herkozenen laten zich hunne benoeming welgevallen.

Alsnu overgaande tot de benoeming van een gemeentegeneesheer, wordt als zoodanig benoemd de heer S. Memeling, med. doctor te Maartensdijk (provincie Utrecht), met 10 stemmen, terwijl eene stem is uitgebragt op den heer A. A. Fokker, med. doctor alhier, en 3 stemmen in blanco zijn ingekomen.

Op de voordragt kwam, behalve de benoemde, nog voor de heer H. de Brieder, med. doctor te Utrecht.

De voorzitter ontbindt hierop het stembureau, onder dankzegging voor de verleende diensten.

Nadat nog is goedgevonden twee adressen om restitutie van hoofdelijken omslag, respectievelijk van de heeren Mathijssen, over de jaren 1856 en 1857, en Bland, over het jaar 1856, bij de anderen te leggen en het rapport van burgemeester en wethouders daarop in te wachten, is de openbare vergadering gesloten.

Gemeenteraad van Vlissingen.

Zitting van 3 september.

Voorzitter de heer Callenfels. Tegenwoordig al de leden.

De voorgelezen notulen van de vorige zitting worden met algemeene stemmen goedgekeurd.

Aan de orde is:

1. de installatie der nieuw benoemde leden.

Deze worden door den secretaris binnen geleid, waarop zij in handen van den voorzitter de gevorderde eeden afleggen, en na eene korte toespraak van dezen, zitting nemen.

2. de verkiezing van een wethouder.

De voorzitter verzoekt de heeren van Uije Pieterse en Hector om de stemmen op te nemen, waaruit bleek dat de heer H. P. Winkelman 12 stemmen op zich vereenigde en aldus tot wethouder herbenoemd is.

3. goedkeuring der aan de leden rondgezondene rekeningen en verantwoordingen.

Op de vraag des voorzitters of een der leden ook eenige aanmerking heeft op de rekening van het arm-, gast- en weeshuis alhier, vraagt de heer Hector het woord en zegt dat hij,

deze naauwkeurig nagezien hebbende, daarin zijns inziens eenige ontvangsten niet genoegzaam gestaafd en o. a. ook sommige bewijzen van uitgaaf niet volledig genoeg bevonden heeft, welke opmerkingen even zeer gelden ten opzigte van het meerendeel der overigen rekeningen.

De heer Mestdagh, die eenige inlichtingen geeft, zegt evenwel niet genoegzaam te zijn voorbereid om de gemaakte opmerkingen te kunnen beantwoorden, doch hij twijfelt niet of zij zullen kunnen worden wederlegd indien de heer Hector hem nader de punten zou willen opgeven die door hem worden bedoeld.

De heer Uyttenhooven zegt dat voor zoo verre de gemaakte opmerkingen niet regtstreeks het cijfer der rekeningen betreffen, hij den heer Hector wenscht te verzoeken om de gemaakte bedenkingen schriftelijk te willen doen toekomen aan de verschillende rendanten der rekeningen, die alsdan in de gelegenheid zouden gesteld zijn, om die bedenkingen op te helderen of te beantwoorden. Daarna zouden die stukken gezamenlijk bij de leden kunnen circuleren, waarna dan in eene volgende vergadering daarover kon beraadslaagd en eene beslissing worden genomen, om des noods de rekeningen voor het vervolg in overeenstemming te brengen met de gemaakte opmerkingen.

De heer van Uije Pieterse zegt dat de gemaakte bedenkingen hem niet ongegrond voorkomen, doch ook hij wenscht ter voorkoming van groot tijdverlies, de discussien, waarvan hij weinig vrucht verwacht, hierover in eene volgende vergadering te doen plaats hebben, waarom hij zich dan ook met het denkbeeld van den vorigen spreker vereenigt.

De heer Hector verklaart volgaarne bereid te zijn om aan dat verzoek te voldoen, en herinnert nog in het kort dat de door hem gemaakte bedenkingen volstrekt niet behooren te worden beschouwd als een votum van wantrouwen jegens het dagelijksch bestuur of een der rendanten, doch dat hij voor zich gaarne elke rekening en verantwoording zoo volledig mogelijk zou wenschen ingerigt te zien.

Daarna worden achtereenvolgens goedgekeurd de navolgende rekeningen, als van:

het arm gast- en weeshuis, groot in ontvang f 32,248,50 en in uitgaaf f 30,835,07, batig slot f 1413,43; de evangelisch luthersche diaconie, ontvang f 1188,29½, uitgaaf f 913,75, batig slot f 274,54½; de bank van leening, ontvang f 76,531,77, uitgaaf f 74,763,48, batig slot f 1768,29; de calicotsfabriek, ontvang f 235,24½, uitgaaf f 169,97, batig slot f 65,27½; de teekenschool, ontvang f 467,44, uitgaaf f 291,83½, batig slot f 175,60½; de plaatselijke tienden, ontvang f 1565,33, uitgaaf f 21,21, batig slot f 1544,12; de dienstdoende schutterij ontvang f 1166,27, uitgaaf f 1104,12½, batig slot f 62,14½; de kamer van koophandel en fabrieken, ontvang f 310,19, uitgaaf f 299,47½, batig slot f 10,71½.

De voorzitter doet opmerken dat door het aftreden van vier leden van den raad, in de navolgende commissien vacaturen zijn ontstaan die behooren te worden aangevuld, als: in de commissie van toezigt over de bank van leening door het aftreden van den heer J. A. Schmidt; als ambtenaar van den burgerlijken stand de heer H. P. Winkelman; in de commissie van het belastingstelsel de heeren J. A. Schmidt, J. P. Smith, M. Wels; en in die voor verdeningen waar tegen straf bedreigd is, de heer H. P. Winkelman. Alle deze leden worden respectievelijk bij eene eerste stemming herkozen.

De heer J. P. Smith vraagt of de stukken betrekkelijk de Zeehondenwerf reeds aan de leden verzonden zijn, waarop hij de toezegging ontvangt die weldra te zullen bekomen.

Geen der leden meer het woord verlangende, wordt de vergadering door den voorzitter gesloten.

Buitenlandsche tijdingen.

Engeland.

Londen 2 september. The times zegt met betrekking tot de dépêche van graaf Ricasoli: „De geheele inhoud van dit document leidt tot het resultaat, dat het eenige geneesmiddel tegen het onuitstaanbare drijven in Zuid-Italie daarin bestaat, dat het vereenigd Italie zich op weg begeve naar Rome, en daar den knoop der zamenzwering ontwarre. Dit ware de eenvoudigste operatie ter wereld. Cialdini zou in *één* week daarmede klaar komen, en eene maand later zou Italie eene plaats onder de wel geordende staten innemen, waar leven en eigendom veilig zijn, en de lieden politieke strijdvragen op gematigden toon behandelen. Slechts *één* hinderpaal staat daaraan in den weg. De keizer der franschen zegt, dat de italianen dit niet zullen doen. Wie is nu in werkelijkheid verantwoordelijk voor al het vergoten bloed, voor alle verwarring en onveiligheid, die in dit met rijkdom en schoonheid gezegende land heerschen? Moeten wij zeggen, dat het niemand anders is dan de keizer der franschen? Is het de vriend der italiaansche vrijheid, die thans aan het door hem zelven in het leven geroepen Italie het vrije genot van den levensadem ontzegt? Is hij het, die Italie de handen bindt, terwijl anderen het geeselen? Onmogelijk kan zulk een beleidvol heerscher als Napoleon III zich langer door eenigen invloed, van welken aard ook, laten bewegen, zulk eene hatelijke stelling in te nemen. Moge nu baron Ricasoli met of zonder aanmoediging van Frankrijk zijne dépêche hebben geschreven, er zijn symptomata aanwezig, dat de keizer die razende zamenzweerders begint moede te worden. Zoo veel althans weten wij zeker: De eer van den franschen stam en de goede naam van den keizer der franschen vorderen, dat aan de door Ricasoli opgesomde gruwelen, te Rome gepleegd, een einde worde gemaakt."

— Het zelfde blad betuigt zich volstrekt niet ingenomen met eene uitzending van nieuwe troepen naar Canada, welke maatregel reeds door The army and navy gazette was aangekondigd en werd aangeprezen als een wijze voorzorgsmaatregel van de zijde der genen die belast zijn om te waken voor de waardigheid en de integriteit van het britsche rijk. The times zegt dat die engelsche kolonie zoo uitgebreid is dat er geenerlei middel bestaat om haar te verdedigen met de strijdkrachten welke Engeland derwaarts kan afzenden. Moet zij verdedigd worden — zegt het blad — dan moeten inboorlingen zelven daartoe krachtig medewerken en heeft Engeland zich tegenover hen alleen te gedragen als een goed en opregt bondgenoot. Kortom, Canada moet er op voorbereid worden om door eigene krachten iederen tegen dat land gerigten aanval weerstand te bieden, doch wordt het aangevallen, dan moet Groot-Brittanje zijnerzijds gereed staan om het krachtdadig te hulp te komen, zoo als trouwens dringend wordt voorgeschreven door het gemeenschappelijk belang.

Duitschland.

Berlijn 31 augustus. De graaf van Vlaanderen, die zich hier met op het leger betrekkelijke wetenschappelijke studien bezig houdt, heeft verschillende onzer militaire inrigtingen, onder anderen te Spandau, in oogenschouw genomen. Eenige engelsche artillerie-officieren zijn met het zelfde doel hier, en hebben herhaalde malen de manoeuvres der artillerie-brigade van de garde bijgewoond, waarbij de engelsche militaire gevolmagtigde, kolonel Hamilton, hen vergezelde.

— Oskar Becker is in appèl gekomen tegen de uitspraak der kamer van beschuldiging te Bruchsal, welke hem wegens volvoerde poging tot moord naar de jury heeft verwezen, en wel op grond zijner bewering dat hij wegens een aanslag van hoog verraad tegen den duitschen bond had moeten te regt staan. Zoo als men weet wordt tegen het laatstgenoemd misdrijf de doodstraf gedreigd, terwijl dat waarvan Becker beschuldigd wordt alleen met tijdelijke gevangenis in een tuchthuis gestraft wordt. Ten gevolge van dit gewis zonderling appèl zijn de gezamenlijke acte-stukken aan het badensch hoog geregtshof toegezonden, hetwelk denkelijk spoedig uitspraak doen zal, zoo dat de zaak vermoedelijk nog in de zitting van september behandeld zal worden.

— Te Warschau zijn de straten en pleinen door de troepen ontruimd, maar er worden op onderscheidene punten, met name op het slotplein, blokhuizen gebouwd. De officieren van het russische leger, welke van poolsche afkomst zijn, moeten allen worden gezonden naar regementen, welke in het binnenland van Rusland staan. Er zijn weder 22 personen gevankelijk naar de vesting Modlin gebragt. Te Ostrolenka heeft de arrestatie van vier priesters aanleiding tot eene botsing gegeven; verscheidene personen zijn daarbij zwaar gekwetst.

Zwitserland.

Er heeft zich onlangs een incident voorgedaan in een zwitsersch dorp op de grenzen van Savoye, Ville la Gram genaamd, alwaar twee mannen die door de zwitsersche gendarmes waren gearresteerd buiten de grenzen van Frankrijk, weder zijn bevrijd door de fransche bevolking. Dit had een zeer bloedigen twist ten gevolge, waarbij de zwitsersche agenten der gewapende magt van hunne wapenen hebben gebruik gemaakt. Dat voorval is thans het onderwerp van diplomatieke onderhandelingen tusschen de fransche en zwitsersche regeringen. Eerstgenoemde heeft, blijkens een telegram uit Bern, zich op grond van de rapporten harer agenten, beklaagd over eene schending van haar grondgebied, waarvoor zij genoegdoening eischt. Het is nog onbekend welk antwoord daarop is gegeven door de zwitsersche regering, welke inmiddels ook vollediger inlichtingen schijnt in te winnen bij hare agenten.

Frankrijk.

Parijs 2 september. Onze nieuwe gezant bij het roomsche hof, de heer de Lavalette, heeft, alvorens zich naar Biarritz te begeven, waar hij thans is om van Z. M. den keizer de laatste instructien te ontvangen betrekkelijk zijne zending, eenigen tijd doorgebragt bij graaf de Flahaut, onzen gezant te Londen.

Dadelijk heeft zulks aanleiding gegeven tot het gerucht dat de heer de Lavalette slechts tijdelijk te Rome zou blijven, dat hij later bestemd zou zijn tot gezant bij het britsche hof, en dat zijn uitstapje derwaarts geen ander doel had dan om zich voorloopig in betrekking te stellen met de voornaamste leden van het engelsche gouvernement en de aristocratie.

Intusschen zal deze geheele redenering wel een uitvloeisel zijn van het weinige degelijke nieuws dat er dezer dagen is, zoo dat men gretig elk gerucht opneemt, want het vindt genoegzame wederlegging in de omstandigheden van het oogenblik. Londen is toch als het ware geheel verlaten en alle regeringsleden maken gebruik van den vrijen tijd om zich buiten de hoofdstad te verpoozen.

— Er heeft een gerucht geloopen, volgens hetwelk de regering het voornemen zou hebben opgevat om de maires voor het vervolg tot rijks ambtenaren te maken en hen bezoldigingen van rijkswege toe te leggen. Zoo wel het dagblad Le pays als de Correspondance Havas spreken dat berigt thans echter op de meest stellige wijze tegen, en wel bij eene nota die onmiskenbaar uit officiële bron is voortgekomen.

— Men zegt dat ook de heer Guizot een werk over Italie gereed maakt, waarin hij, van zijn doctrinair standpunt, zou trachten te betoogen dat de politiek, in 1815 en 1848 door de restauratie en de julij-regering tegenover Italie gevolgd, de eenige nationale en zuiver fransche was. Al wat men sedert in dat land op den voorgrond heeft willen stellen, is, volgens den heer Guizot, slechts een mengelmoes van verwarde en onregelmatige leeringen, waarbij de duitsche en italiaansche belangen zijn vermengd met het streven der demagogie en der wanorde. In *één* woord, het unitaristisch en revolutionnair streven, door de regering des keizers in Italie begunstigd, zou (altoos volgens den heer Guizot) in strijd zijn met de denkbeelden, die in de groote tijdperken onzer geschiedenis steeds hebben gezegevierd. Men kan gerust voorspellen dat de arbeid van den heer Guizot, van deze gegevens uitgaande, ja de belangstelling zal opwekken, maar ten slotte niet veel meer dan een succès d'estime zal verwerven.

— Admiraal Romain-Desfossés, lid van den senaat, heeft als voorzitter van den algemeenen raad van het departement Finistère, eene rede uitgesproken, waarin hij 's pausen wereldlijk gezag verdedigde en zich tegen het fransch-engelsch bondgenootschap verklaarde.

— Men verneemt dat ook de graaf Simeon zich in cassatie heeft voorzien tegen het vonnis, jl. donderdag tegen hem gewezen.

— Prins A. de Polignac, de schoonzoon van den bankier Mirès, heeft dadelijk na de bevestiging van het vonnis, waardoor hij thans ook door het keizerlijk hof van appèl tot vijf jaren gevangenisstraf is veroordeeld, tot den veroordeelde een schrijven gerigt, hetwelk zeer de aandacht trekt. Het luidt als volgt:

„Waarde en ongelukkige vriend! Ik hoop dat gij de nieuwe en verschrikkelijke beproeving welke de voorzienigheid u toezendt, met moed zult dragen. Het hof heeft, door het eenige hoofdpunt van beschuldiging niet aan te nemen, tevens luide uwe regtschapenheid verkondigd, terwijl het gelijktijdig het maximum der straf op u toepaste. Hoe het onder die omstandigheden mogelijk is geweest, dat die straf behouden bleef, is voor mij onverklaarbaar; ik heb het regt niet er naar te onderzoeken; dat is eene zaak tusschen God en het geweten der regters. Voorzie u ten spoedigste in cassatie; houdt ten einde toe vol. Ik zal mij altijd aan uwe zijde scharen, krachtig door mijn vertrouwen in uwe eer. Stel uw vertrouwen in den oppersten regter die in de harten leest; hij kent ook het uwe, en gedenk er aan dat de waarheid altijd op het laatst de overwinning behaalt."

Turkye.

Volgens een telegram uit Ragusa van maandag avond, heeft Omer-pacha aan de turksche autoriteiten doen weten dat hij den geslotenen wapenstilstand met de opstandelingen in de christelijke provincien van Turkye als geëindigd beschouwt en de vijandelijkheden weder zal beginnen, hoewel hij zich daarbij tevens verbindt om de meest mogelijke gematigdheid aan den dag te leggen.

Het fransche dagblad La patrie verzekert dat de inwoners van Bosnie en Herzegowina, die de concessien welke door den sultan gedaan zijn, hebben aangenomen, dus buiten den strijd zullen blijven, welke zich zal bepalen bij de streek die door de montenegrijnen is bewoond. Dat blad voegt er bij dat Omer-pacha, volgens de laatste berigten, zijne troepen zoodanige stelling deed innemen dat zij alle punten bezetten welke tot die landstreek toegang verschaffen en dat hij geenerlei aanval dacht te ondernemen, alvorens hij de te Konstantinopel aangevraagde versterkingen heeft bekomen. Men weet dat de porte hem reeds twee bataljons heeft toegezonden en dat het voornemen bestond er nog vier te laten volgen.

Italie.

Het officieel dagblad van het koningrijk Italie van maandag deelt de koninklijke decreten mede, waarbij het ontslag van den heer Minghetti aangenomen en in zijne plaats tot minister van binnenlandsche zaken benoemd wordt de heer Ricasoli, die tevens ad interim met de portefeuille van buitenlandsche zaken is belast. De heer Minghetti is maandag reeds naar Bologna vertrokken. De verschillende dagbladen bevestigen dat de wijzigingen in het ministerie geenerlei verandering zullen aanbrengen in de politiek van het kabinet.

— De ministeriële Opinione van Turyn bevat een artikel onder het opschrift: De romeinsche grenzen, dat een grooten indruk in genoemde stad heeft gemaakt. Daarin wordt o. a. gezegd, dat zoo de rooversbenden de napelsche provincien nog eenigen tijd blijven verontrusten, de italiaansche regering alsdan òf Frankrijk moet uitnoodigen, naauwkeuriger de romeinsche grenzen te bewaken, ten einde de roovers het overschrijden dier grenzen te beletten, òf zelve hare troepen over die grenzen moet brengen tot vervolging der roovers. Dit laatste zou geen inval of bezetting, nog veel minder eene vijandelijke daad tegen Frankrijk zijn, maar alleen eene wettige verdediging. Is aldus de rooverij eenmaal onderdrukt en de rust hersteld, dan zal de italiaansche diplomatie weinig moeite hebben om het koningrijk ook door de overige mogendheden erkend te zien. En buitendien is er grond om te denken dat de romeinsche kwestie gemakkelijker zal opgelost worden, wanneer Italie gepacificeerd is. Er zou alsdan geen staatkundige reden meer kunnen aangevoerd worden voor het langer verblijf der fransche troepen te Rome.

— Bij voortduring luiden de berigten uit Napels gunstiger. De rooversbenden worden in de provincien met nadruk vervolgd. Velen zijn reeds in handen der regeringstroepen gevallen of hebben zich, ten einde raad, zelve overgegeven. De krachtdadige pogingen van Cialdini hebben alzoo tot dusverre goede vruchten gedragen.

— Het officiëel orgaan van het koningrijk Italie bevat een decreet, waarbij de vrije uitvoer van granen uit het land, met inbegrip der napelsche provincien, toegestaan wordt.

Boekbeschouwing.

Minnebrieven door Multatuli. Amsterdam F. Günst, 1861.

Multatuli's minnebrieven zijn zeker in veler handen. De Max Havelaar is te veel besproken dan dat men een tweede werk van den zelfden schrijver onopgemerkt zou kunnen laten. Wij achten het dan ook van onzen pligt om dit geschrift aan te kondigen, hoewel zeker niemand een oordeel over zulk een boek van ons vergen zal. De dag is, naar onze meening, nog bij lange niet aangebroken, waarop men een wèl gevestigd oordeel vellen kan, omdat men zich nog niet kan — durft — neerzetten tot een rustig opmaken der conclusien. De indrukken zijn ook te levendig, te forsch om het oordeel reeds terstond vrij te laten. Zelden lazen wij een boek dat zoo *spreekt*, zóó de verbeelding en het hart aangrijpt. Met de beroemde „Brieven van Junius" kan het missen en het best vergeleken worden, even krachtig van taal, even gloeijend van toon, even bitter en bijtend. Jammer slechts dat, terwijl Junius zich zelven effaceert om te beter lucht te geven aan zijne verontwaardiging, hier alles op de persoonlijkheid van den niet onbekenden schrijver wijst. Kon dit niet anders? De schrijver is blijkbaar in diepen nood, en weinigen slechts zullen den toon durven veroordeelen waarop hij zijn gevoel

van miskenning en onregt openbaart. Maar hoe verklaarbaar die toon ook moge zijn, zoo vormt hij altijd een wanklank in het lied van Saidjah, in het kruislied uit de Minnebrieven.

De hartstogt van den schrijver is een vuur dat hem zelven niet zelden verblindt. Hij wordt overmoedig en onregtvaardig en doet schade aan zijne eigene, zijne grootsche zaak. Want het is eene grootsche zaak: den javaan te verdedigen, zijn regt tegenover zijne onderdrukkers te bepleiten, en er behoort moed toe — die ligt tot overmoed stijgt — om in Nederland de magtigen, de wijzen en de aanzienlijken zóó aan te spreken.

Nogtans, de indruk dien het boek maakt, wordt door dien toon — niet verzwakt maar — verdeeld. En hoe diep de schrijver een ieder moge verachten die medelijden gevoelt en uitspreekt met hem zelven, zoo kan het toch niet anders of het boek moet bij velen dezen indruk — en sterk — maken. Wij zouden den schrijver de broederhand willen bieden, om hem broederliefde te doen gevoelen. Wij zouden hem bovenal het christendom willen doen kennen, waarvan hij niet meer dan de buitenzijde schijnt gezien te hebben.

En toch — want wij mogen aan onze pen geene vrijheid laten — en toch is het een zeer opmerkelijk boek. Het moet indruk maken, het dwingt tot nadenken. Meenen wij ook dat *Fancy* eene zoo niet ongetrouwe dan toch onmagtige geliefde is, omdat zij eene dienstmaagd is en blijven moet van de conscientie of van den Logos — de eeuwige rede; zal ook van dit boek alles wegvallen wat alleen door gevoel van miskenning of eigenwaarde werd ingegeven, zoo ontneemt dit de beteekenis aan Multatuli's arbeid niet. Alleen voor mondigen geschreven — waarom zoo veel onkieschheid in de voorstelling, zoo veel ruws en „schroff's" waardoor velen, en vooral de vrouwen, worden afgeschrikt en gekwetst? — zullen deze minnebrieven meewerken om de oogen te doen opengaan, en de uitroeping: *de javaan wordt mishandeld*, op *zulk* eene wijze geslaakt, zal menigeen tot nadenken brengen.

Handelsberigten.

Graanmarkten.

Amsterdam 4 september.

Tarwe en gerst stil.
Raapolie op zes weken f 41. Lijnolie op zes weken f 34¼

Prijzen van effecten.

Amsterdam 4 september.

Nederland.	Certific. Werkelijke schuld	2½	pct.	64¼
	dito Nationale dito	3	„	76⅝
	dito dito dito	4	„	99¼
	Aand. Handelmaatschappij	4½	„	133½
Rusland.	Oblig. 1798/1816	5	„	103⅛
	Certific. Hope & co.	4	„	75⅜
	dito dito 1855, 6de serie.	5	„	94⅝
	dito	6	„	—
	Aand. spoorweg			196
	Leening 1860	4½	„	89⅛
Polen.	Schatkistobligatien	4	„	76⅝
Spanje.	Obligatien	2	„	42¼
	dito binnenlandsch	3	„	47⅛
	Certific. coupons bewijzen			—
	Crediet instelling			—
Oostenrijk.	Obligatien Weener metalliek	5	„	46⅜
	dito amsterdamsche	5	„	68⅛
	dito nationale	5	„	54⅛
	dito 1847/1852	2½	„	—
	Bank actien	3	„	—
Belgie.	Certificaten bij Rothschild	2½	„	54⅜
Portugal.	Obligatien	3	„	47
	dito nieuwe	3	„	46⅜
Grenada.	dito			13⅛
Venezuela.	dito	2½	„	17
Illinois.	dito	7	„	85¾
Mexico.	dito	3	„	—

Londen 3 sept., ten 12 ure. Consols, 93½.
Weenen 3 sept. (slotprijzen) Metalliek 5 pct. 68,—.
Parijs 3 sept. (slotpr.) 4½ pct. compt. —,— 3 pct. 69,20

Prijzen van coupons en losbare obligatien.

Amsterdam 2 september.

Metalliek f 21,32½; Napelsche f —,—; Diverse engelsche in £ f 11,85; Engelsche Russen f 11,85; Fransche f 55,87½; Belgische f 56,—; Pruissische f 34,87½; Spaansche piasters f —,—; Spaansche coupons per fr. f —,—; Hamb. Russen f 32,—; Russische in zilveren roebels f 33,—; Poolsche in fl. f 26,87½; Nationale metalliek f 29,10; Dollars f —,—.

Advertentien.

VIJF-EN-TWINTIGJARIGE ECHTVEREENIGING
van
A. L. OUWERKERK EN C. C. BAATEN.
Vlissingen, 4 September 1861.
Algemeene kennisgeving.

De Familie CALKOEN betuigt door dezen haren hartelijken dank, voor al de blijken van innige deelneming, bij het smartelijk verlies van hunnen Zoon en Broeder ondervonden.
St. Laurens, 4 September 1861.

NATUURKUNDIG GEZELSCHAP.

De Lessen in het aanstaande wintersaizoen zullen aanvangen op Maandag den 21 October aanstaande.

Hoofdzakelijk zullen de volgende punten worden behandeld, als: Plantenkunde, Microscoop, Geluid, Photographie en Galvano-plastiek.

Nieuwe Leden, die verlangen *van den beginne af aan* de Lessen bij te wonen, worden uitgenoodigd zich vóór den 1 October eerstkomende aan te melden bij den Heer A. MAGIELSE, Secretaris van het Gezelschap.

DOMEINEN.
OPENBARE VERPACHTING
van
VISSCHERIJEN VAN DEN STAAT,
IN DE BENEDEN-RIVIEREN
VAN
ZUIDHOLLAND.

Op Donderdag den 19 September 1861, des voormiddags ten 10 ure, in de Stads Herberg bij H. LEYGRAAFF, te **Rotterdam**, zal de ondergenoemde *Ontvanger der Domeinen te 's Gravenhage, als daartoe* gemagtigd, ten overstaan van den te Rotterdam residerenden Notaris Mr. P. G. DALEN, voor den tijd van twaalf jaren, ingaande den eersten Januarij 1862 en eindigende den 31 December 1873, in het openbaar, bij opbod en afslag, **verpachten, DE VISSCHERIJEN van den Staat** in de Beneden-Rivieren van Zuidholland, verdeeld in de Afdeelingen en Perceelen, zoo als in het breede is vermeld bij de aankondiging, geplaatst in de MIDDELBURGSCHE COURANT van den 31 Augustus jl., in welke aankondiging *moet gelezen worden:*

AFDEELING E.
Visscherij enkel met Schutnetten, Stallen en met daaraan verbonden Fuiken enz.

De voorwaarden, waarop deze Verpachting zal plaats hebben, zoo mede de omschrijving der Perceelen, liggen ter lezing ter Griffie van het Provinciaal Bestuur van Zuidholland, ter Secretarie van de Gemeenten waaronder de Perceelen gelegen zijn, aan de Directien der Registratie en Domeinen gevestigd te Breda, Middelburg en 's Gravenhage; aan de Kantoren van de Ontvangers der Registratie en Domeinen te Rotterdam, Schiedam, Brielle, Oud-Beijerland, Ysselmonde, Gouda, Papendrecht, Gorinchem, Dordrecht, Middelharnis, Oosterhout, Zevenbergen, Zierikzee en Tholen; ten Kantore van den Notaris Mr. P. G. DALEN, te Rotterdam, en eindelijk ten Kantore van den Ontvanger der Domeinen te 's Gravenhage, alwaar tevens ter inzage ligt de Kaart waarop de Perceelen zijn afgedeeld.

De gedrukte voorwaarden en omschrijving der Perceelen zijn, tegen betaling van 25 cent voor ieder exemplaar, verkrijgbaar ten Kantore van den Ontvanger der Domeinen te 's Gravenhage en ten Kantore van de opgenoemde Ontvangers der Registratie en Domeinen.

De Ontvanger der Domeinen te 's Gravenhage,
H. COLLOT D'ESCURY.

De Notaris TH. VAN UIJE PIETERSE zal op
Vrijdag 6 September 1861,
des avonds zeven ure precies, in het HOTEL DE COMMERCE te **Vlissingen**, presenteren te verkoopen, eerst afzonderlijk en daarna te zamen:

1. **EEN HUIS EN ERF** te Vlissingen, in de Vrouwestraat, wijk F no. 92; en
2. **EEN DITO** aldaar, *wijk F no.* 93.

Daags te voren voor een ieder te zien.

VERKOOPING TE ZOUTELANDE.

De Notaris P. LOEFF zal op Zaturdag den 7 September 1861, des voormiddags ten 10 ure, te **Zoutelande**, tegen de Duinen, in het openbaar te koop aanbieden:

SCHEEPS-AFBRAAK,

bestaande in goede Eiken en Dennen Balken van verschillende lengte en dikte, mooije Greinen Dekdeelen; voorts Platen en Ribben, Dam- en Mestputstaken, Mestputplanken, Brandhout en hetgeen meer zal worden geveild.

De Notaris P. VAN DE GRAFT zal op Vrijdag den 13 September 1861, des voormiddags ten 11 ure, op de Heerengracht, achter de Houttuinen, in het openbaar verkoopen

EENE PARTIJ AFBRAAK,

bestaande in Balken, Planken, Ribben, **Dakpannen** en wat meer zal worden geveild.

Daags vóór en op den dag van verkoop vóór een ieder te bezigtigen.

De Notaris P. VAN DE GRAFT zal op Maandag den 16 September 1861, des avonds ten 7 ure, in de Bovenzaal der Societeit DE VERGENOEGING, op de Groote Markt te Middelburg, in het openbaar verkoopen

1. **49** Roeden **WEILAND,** gelegen in de Gemeente Vrouwepolder, bij den *Prooijenweg, laatstelijk in gebruik geweest bij* **WOUTER GILLISSE JOOSSE.**
2. Een **PAVELJOEN SPRIETSCHIP,** genaamd DE JONGE MAARTEN, groot 79 Tonnen.

Nadere inlichtingen te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris.

OPENBARE VERKOOPING door den Notaris WOUTERSEN, Dingsdag 17 September 1861, des morgens 10 ure, in de Pastorij te **Serooskerke**, van zindelijk onderhouden **MEUBELEN**, waaronder eene Bureau, een Kabinet, eene Barometer, een Mangel, Tafels, Stoelen, Banken, Koper-, Tin- en Aardewerk, Porcelein, Glaswerk enz.

De Notaris D. UYTTENHOOVEN zal op Dingsdag den 17den September 1861, des avonds ten 7 ure, in het Koffijhuis DE OUDE VRIENDSCHAP, op de Groote Markt te **Vlissingen**, presenteren te verkoopen:

EEN HECHT, STERK EN WELGEBOUWD
HUIS EN ERF,
ZIJNDE EEN WINKELHUIS,

waarin de **Boekhandel** gedurende vele jaren met goed succes is gedreven en vroeger andere Winkelnering werd uitgeoefend; — hebbende een ruim, wel ingerigt, geheel afgescheiden en van afzonderlijken toegang voorzien **BOVENHUIS;** staande en gelegen op den best voor Handel geschikten Stand binnen de Stad Vlissingen, in het Lange Groenewoud, op den hoek van het Oostmans-Slob, wijk H nummers 20, 246 en 247, Kadastraal bekend *in sectie E no. 434, ter* inhoudsgrootte van eene Roede.

Daags vóór en op den dag der Verkooping voor een ieder te zien, op vertoon van eene Toegangkaart, ten Kantore van genoemden Notaris te bekomen.

Des verkiezende zullen TWEE DERDEN van de Koopsom *op voorschreven Pand, als eerste Hypotheek*, ten intresse van 5 pCt., kunnen gevestigd blijven, tegen aflossing jaarlijks van *f* 100 —, wel meer, maar niet minder; ook zelfs gedurende de twee eerste jaren zonder aflossing.

Groote en kleine METSELSTEEN, Balken, Ribben, Gebinten, Planken, Deuren, Kozijnen met Ramen enz. te Koop. Wal, B 103.

De ondergeteekende, zich als **HOROLOGIEMAKER** in de Vlissingschestraat, I no. 169, alhier, gevestigd hebbende, beveelt zich minzaam in de gunst zijner Stadgenooten aan, hopende door eene accurate en civiele bediening zich het vertrouwen waardig te maken.
Middelburg, 4 September 1861.
C. KOOPS EENDEBAK.

Die genen welke genegen zijn hun **GROENE MEEDE** ter bereiding te zenden in de **Meestoof** te Middelburg, gelieven daarvan aangifte te doen, vóór den eersten October aanstaande, bij den Directeur
Middelburg, 4 September 1861. A. J. HAMAN.

WED. FOKKER & ZONEN berigten de ontvangst eener partij **LEVERTRAAN,** direct uit Bergen in Noorwegen, en bieden daarvan aan volgens Prijscourant.

URBANUS-PILLEN,
BEREID VOLGENS HET ALOUDE EN ECHTE RECEPT,
waarop men in het bijzonder attent maakt,

zijn zeer nuttig in ongesteldheden der **Maag** en werken heilzaam op de **spijsvertering;** zij zijn uitmuntend tegen de **Gal, scherpte** in het **Bloed** en **uitslag** der **Huid;** zij zijn zacht laxerend en slijmafdrijvend.

Verzegelde Doozen van 37½ cent en dubbele Doozen van 75 en 150 cent zijn in onderstaande Depots verkrijgbaar:

Hulst, Th. Annaert.	Sas van Gent, J. Thompson.
Middelburg, J. F. Stades,	Tholen, F. J. Maas.
Apotheker op Spuibrug.	Vlissingen, S.M. Smit Buchel.
Oostburg, A. J. Bronswijk.	Yzendijke, Beslin v. d. Putte.
Neuzen, G. W. Houtzager.	Zierikzee, F. J. V. la Brand.

RUHRKOLEN IN LOSSING voor de Weduwe A. PIETERSE.

Met 1 November e. k. benoodigd een **BAKKERSKNECHT** en een **aankomende Bakkersknecht** van de P. G., tegen goed Salaris.

Adres met franco Brieven onder letter B., bij den Boekhandelaar S. OCHTMAN Jz. te **Zierikzee.**

Met November een fatsoenlijk **Meisje** benoodigd, niet beneden de 15 jaar. Adres Mejufvr. HAGEN, Singelstraat.

Bij A. C. HOUPT, Boekh. te Middelburg, is te bekomen:
LEIDDRAAD bij de voorbereiding voor het **Notariele Examen,** door den Candidaat-Notaris DE RIDDER.
Prijs *f* 1,50.

STOOMBOOTDIENST
TUSSCHEN MIDDELBURG EN ROTTERDAM.
Uren van vertrek in September.

VAN MIDDELBURG:				VAN ROTTERDAM:			
Donderdag	5	's morg.	11 ure.	Vrijdag	6	's morg.	8,30
Vrijdag	6	„	11,30	Zaturdag	7	„	9,45
Zaturdag	7	's midd.	12	Zondag	8	„	9,45
Zondag	8	's morg.	6	Maandag	9	„	10,30
Maandag	9	„	6	Dingsdag	10	„	10,30
Dingsdag	10	„	6	Woensdag	11	„	10,30
Donderdag	12	„	6	Vrijdag	13	„	11,30
Vrijdag	13	„	7	Zaturdag	14	„	11,30
Zaturdag	14	„	8	Zondag	15	's midd.	1,30
Zondag	15	„	8,30	Maandag	16	's morg.	5 ure.

SNELPERSDRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS